

PRACOVNÍ SKUPINA OSOBY SE SMYSLOVÝM POSTIŽENÍM

Zápis ze setkání

Termín konání: středa 27. 2. 2019
Časové rozvržení: 09:00 – 12:00
Místo konání: Odbor sociální péče Magistrátu města Brna, Koliště 19, zasedací místnost

PROGRAM:

1. Úvod
2. Diskuze o aktuálních potřebách v oblasti sociálních služeb ve městě Brně a o prioritách v období let 2020 – 2022
3. Závěr

ad 1. Úvod

Vedoucí pracovní skupiny Z. Hašová přivítala všechny přítomné a seznámila je s programem setkání. Dále sdělila, že skupina Osob se smyslovým postižením se sešla rozdělená na dvě podskupiny, a to Osoby se sluchovým postižením a Osoby se zrakovým postižením, z důvodu specifčnosti obou podskupin.

Následně se slova ujal **koordinátor komunitního plánování R. Janík**. Na příštím setkání už se skupina sejde v klasickém formátu. Dnes se budeme bavit o aktuálních potřebách a situaci v organizacích. Závěry z této diskuze budou sloužit jako základ pro formulování priorit a opatření na březnovém setkání pracovní skupiny. Šestý komunitní plán bude koncipován na období tří let (2020 – 2022), přičemž je potřeba zaměřit se opravdu na skutečně nejprioritnější záležitosti - není možné v tak krátké době realizovat vše a také ne vše, bude možné „překlopit“ na krajskou úroveň.

ad 2. Diskuze o aktuálních potřebách v oblasti sociálních služeb ve městě Brně a o prioritách v období let 2020 - 2022

Osoby se sluchovým postižením

Z. Hašová, vedoucí pracovní skupiny, zmínila priority ze současného komunitního plánu. První priorita s názvem „Posílení komunikačních možností pro osoby se smyslovým postižením“ se týká neslyšících i nevidomých. Druhou prioritou je „Zvyšování samostatnosti osob se smyslovým postižením“ a třetí prioritou je „Zvyšování přístupnosti prostředí (bezbariérovost)“. Tato témata jsou víceméně nadčasová, tedy i nadále platná, ale záleží na pracovní skupině, zda je bude chtít případně přeformulovat.

Tichý svět, o. p. s. Organizace s uvedenými prioritami souhlasí, jen by byla pro změnu formulace z „komunikačních schopností“ na „rozvoj komunikačních dovedností“. Dále je také potřeba rozšířit komunikační bariéry v rámci osvěty. Co vidí aktuálně jako palčivý problém, je finanční gramotnost u

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

klientů (osob se sluchovým postižením), protože stoupá počet klientů s insolvenčí a exekucí. Tyto případy jsou řešeny ve spolupráci s právní poradnou. Je potřeba zkvalitnit odborné sociální poradenství, toto opatření by mohlo být zařazeno do priority druhé.

Koordinátor komunitního plánování se zeptal, zda je organizace sama schopna poskytovat klientům dluhové poradenství.

Tichý svět, o. p. s. Organizace má v Praze na centrále právní poradnu, kde případy konzultuje. Do budoucna ale bude třeba rozšířit kapacitu v rámci odborného sociálního poradenství v Brně cca o 0,5 úvazku. Služba sociální rehabilitace zatím navýšení kapacity nepotřebuje, pokud zrovna není volná kapacita, je klient zařazen na čekač listinu, kde je max. měsíc až měsíc a půl. V případě klienta v krizi se organizace snaží vyjít vstříc okamžitě. V oblasti tlumočení poskytuje organizace tlumočnické služby v rámci „tiché linky“. Fyzický tlumočnick na pobočce není. Pokud je třeba, je odkazováno na jiné organizace.

Centrum pro dětský sluch Tamtam, o. p. s. Organizace s prioritami souhlasí. Dále vyjádřila potřebu setkávání v rámci cílové skupiny, setkání by mohla být organizovaná nebo jako svépomocná skupina. Kapacitně to ale není reálné. Organizace pořádá setkání pro rodiny jednou ročně. V současnosti má v Brně 18 klientů. Organizace je zařazena do celostátní sítě MPSV. Bude navyšovat kapacitu cca o 0,5 úvazku, během tří let to bude o celý úvazek v kontextu celé republiky. Navýšení kapacity by pokrylo i město Brno.

Unie neslyšících Brno, z. s. V březnu to bude sto let, kdy byl v Brně založen Spolek neslyšících. Organizace si toto výročí připomíná velkými oslavami. Co se týče spolupráce s dalšími organizacemi – organizace spolupracuje zejména s Tichým světem, o. p. s., který klientům Unie neslyšících Brno, z. s. pomáhá s vyhledáváním zaměstnání a dále klienti využívají i online tlumočení. S jinými organizacemi nespolupracují. Dále byla zmíněna nedostatečná kapacita u tlumočnické služby, kde má organizace 4,49 úvazků. Tlumočníci jsou zahlceni a situace je neúnosná. Bylo by dobré, aby tlumočnická služba byla jinak posuzována, co se týče výkonnosti. Řešením by bylo vykazovat jeden úkon jako 6 intervencí. Situace, kdy má tlumočnick tlumočit za den víc, než tři úkony je neúnosná. Je také rozdílné komunitní tlumočení od tlumočení na školách. Při komunitním tlumočení je rozdílná pracovní doba podle požadavků klientů, tlumočnick nemá dopředu představu, jak dlouho bude tlumočení trvat. Na jednoho klienta si blokuje 3 hodiny.

Koordinátor komunitního plánování se zeptal, jaké časové intervaly klienti poptávají nejvíce.

Unie neslyšících Brno, z. s. I v případě, pokud by tlumočení trvalo pouze 1 minutu, musí si tlumočnick vyblokovat tři hodiny. Tlumočnick si může pouze udělat předpoklad, jak dlouho by tlumočení mohlo trvat. Problém je v tom, že klienti si nasmlouvají více tlumočení, než proběhne ve skutečnosti, dalším problémem jsou přejezdy nebo čekání v čekárnách u lékařů a na úřadech. V tomto případě je těžké zvyšovat výkonnost.

Česká unie neslyšících, z. ú. Organizace zmínila existence pravidla, kdy má klient nárok pouze na jednoho tlumočnicka. Výjimku tvoří pouze rodiny s dětmi, tam můžou fungovat tlumočnicki dva. Organizace se snaží poskytovat tlumočnicki dva.

Unie neslyšících Brno, z. s. Dva tlumočnicki mohou být na konferencích, v případech komunitního tlumočení je přítomen pouze jeden tlumočnick.

Koordinátor komunitního plánování. Problém se týká výkaznictví, kde hodně času zaberou přejezdy. KrÚ JMK uznává přejezdy pouze mezi jednotlivými ORP, avšak ne v rámci Brna. Často jsou ale

Projekt Podpora komunitního plánování sociálních služeb v Brně, reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/16_063/0006544, je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republik

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

přejezdy v rámci Brna delší. MMB průběžně apeluje na KrÚ JMK, aby zohledňoval čas strávený na cestě i v rámci města Brna.

Unie neslyšících Brno, z. s. Organizace by chtěla navýšit počty úvazků tak, aby jeden tlumočník byl neustále přítomen v organizaci. Tlumočník je současně sociální pracovník. Organizace by ráda zaměstnala i tlumočnický na online tlumočení.

Koordinátor komunitního plánování se zeptal, zda má organizace kapacity rozdělené pro online a komunitní tlumočení.

Unie neslyšících Brno, z. s. Kapacity je potřeba navyšovat v obou směrech. Tlumočníci se střídají, ale pokud vyráží do terénu, tak online tlumočení musí být vypnuto. Co se týče odborného sociálního poradenství, je obrovský nárůst ze strany neslyšících i nedoslýchavých. Klienti se na organizaci obrací jak z Brna, tak i z okolí. Je poskytováno poradenství v oblasti kompenzačních pomůcek. V těchto dnech organizace zřizuje tréninkovou učebnu na ulici Vodova 35, kde bude fungovat centrum pro nácvik poslechu. V poslední době organizace zaznamenává nárůst poptávky i ze strany architektů a firem, které staví novostavby. Organizace např. poskytla podklady pro vybavenost indukčními smyčkami v Janáčkově kulturním centru. Co se týče navýšení kapacit – organizace by potřebovala 2 úvazky jak u odborného sociálního poradenství, tak u tlumočnických služeb.

LORM, z. s. Organizace se věnuje hluchoslepým. Má celostátní působnost a čtyři registrované sociální služby – sociální rehabilitaci, odborné sociální poradenství, tlumočnické služby a sociálně aktivizační služby. Tlumočnické služby v rámci Brna nejsou využívány, většina klientů je nevidomých. Pracovnice působí na pobočce v Brně a v Ostravě.

Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, z. s. Centrum denních služeb Vodova ruší ke konci dubna registrované sociální služby (SAS a tlumočnická služba), bude zřízena nová tlumočnická služba – Centrum pro poskytování tlumočení neslyšícím (v rámci celostátní sítě MPSV). Měla by být zřízena ambulance, která bude poskytovat základní poradenství jednou týdně. Organizace má v celé republice 12,5 úvazků, navýšení v Brně by mělo být ve výši maximálně 2 úvazků.

Česká unie neslyšících, z. ú. Organizace byla na rok 2019 vyřazena ze základní sítě. Je náročné splnit podmínky, které klade KrÚ JMK. Tlumočení v Brně je nedostatečně zajištěné, stejně tak SAS. Je potřeba službu profesionalizovat, ale nejde to bez jasných pravidel. Organizace v Brně poskytuje tři služby – SAS, tlumočnickou službu a celorepublikovou službu simultánního přepisu. Požadavek z KrÚ JMK je takový, aby SAS byly krátkodobého (dočasného) charakteru, ale osoby se sluchovým postižením budou tyto služby potřebovat stále.

Koordinátor komunitního plánování řekl, že organizace by určitě měla využít probíhajících setkání k regionálním kartám JMK a tam si tento fakt vyjasnit.

Česká unie neslyšících, z. ú. Organizace zmínila nutnost úpravy regionálních karet, v případě, že se tak nestane, bude nutné služby omezit.

Unie neslyšících Brno, z. s. Kvůli nastavení karet a dalším požadavkům ze strany JMK (skupinové aktivity) trpí spolková činnost, neslyšící se potřebují scházet, a to by se mělo podpořit.

Vedoucí pracovní skupiny Z. Hašová se se všemi účastníky setkání rozloučila a poděkovala jim za spolupráci.

Osoby se zrakovým postižením

Z. Hašová, vedoucí pracovní skupiny, stejně jako na úvod předchozí pracovní skupiny, zmínila priority ze současného komunitního plánu. První prioritou „Posílení komunikačních možností pro osoby se smyslovým postižením“, druhá prioritou je „Zvyšování samostatnosti osob se smyslovým postižením“ a třetí prioritou je „Zvyšování přístupnosti prostředí (bezbariérovost)“.

TyfloCentrum Brno, o. p. s., ředitelka se vyjádřila k prioritě bezbariérovosti. V této oblasti se často služba neposkytuje přímo konkrétnímu klientovi a je těžké toto poradenství nějakým způsobem zaneset do sociální služby. Organizace poskytuje konzultace k bariérám (např. nefungující semaforey, nebezpečná místa v Brně, „nemluvící“ tabule v Kordisu). Část z tohoto poradenství je možné zařadit do soc. služby (přímou interakci s klientem), ale v případě, že se na organizaci obrací instituce, nelze toto poradenství zařadit do sociální práce. Organizace neví, zda je možné toto poradenství vykazovat jako práci s anonymním klientem. Odborné sociální poradenství je nevyzpytatelné, jsou období, kdy organizace neplní výkonnost, a pokud by si poradenství institucím ohledně bezbariérovosti mohla vykazovat jako soc. práci, výkonnost by to pozitivně ovlivnilo.

Koordinátor komunitního plánování se zeptal, zda organizace dávala v této otázce podnět na KrÚ JMK.

TyfloCentrum Brno, o. p. s., ředitelka odpověděla, že podnět dávali, bohužel bez odpovědi.

Koordinátor komunitního plánování reagoval, že by bylo dobré toto téma otevřít na setkání k regionálním kartám.

TyfloCentrum Brno, o. p. s., ředitelka se zeptala, jaký má na tuto problematiku názor koordinátor komunitního plánování.

Koordinátor komunitního plánování odpověděl, že jeden pohled je ten, že tyto aktivity mají nějaký prospěch pro danou cílovou skupinu, druhý pohled je otázka konkrétní nepříznivé sociální situace.

TyfloCentrum Brno, o. p. s., ředitelka. Nevidomí mají problém, když „něco“ nefunguje.

Koordinátor komunitního plánování odpověděl, že pokud tyto aktivity mají návaznost na uspokojení určitých potřeb klientů, dle jeho názoru, by toto poradenství mohlo být vykazováno anonymně. Muselo by se však jasně odlišit, jakých činností se to konkrétně týká.

Z. Hašová, vedoucí pracovní skupiny reagovala, že je řešena potřeba klienta.

Koordinátor komunitního plánování řekl, že je pravda, že i v jiných službách soc. pracovníci někdy řeší ve prospěch anonymního klienta nějakou záležitost s úřadem. KrÚ by tedy mohl připustit, že jsou tyto aktivity (zprostředkovaně) konány ve prospěch klienta.

TyfloCentrum Brno, o. p. s., ředitelka. Je problém naplnit 55% výkonnost u odborného sociálního poradenství. Organizaci se už dva roky nedaří naplnit výkonnost.

Koordinátor komunitního plánování reagoval, že možným řešením by bylo přesunout kapacity odborného sociálního poradenství do jiné sociální služby, např. sociální rehabilitace.

TyfloCentrum Brno, o. p. s., ředitelka. S tímto řešením nesouhlasí. Možný problém vidí v tom, pokud u organizace nebude uvedeno, že poskytuje poradenství, klienti nebudou vědět, kam se obrátit.

Projekt Podpora komunitního plánování sociálních služeb v Brně, reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/16_063/0006544, je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky

Koordinátor komunitního plánování odpověděl, že jde pouze o způsob, jak se tato skutečnost bude prezentovat klientům. Veřejnost se orientuje spíše podle cílové skupiny, ne podle sociální služby. Navenek pro veřejnost může organizace prezentovat, že zájemci poradí s konkrétními oblastmi typu „a, b, c...“, to že tak bude oficiálně činit v rámci služby sociální rehabilitace je pro veřejnost (či zájemce o službu) už nepodstatná informace.

Z. Hašová, vedoucí pracovní skupiny se zeptala, jaké má organizace plány v dalších službách.

TyfloCentrum Brno, o. p. s., ředitelka. Na jaře 2020 by měla být dokončena výstavba nové budovy, do které budou přesunuty všechny služby, které jsou v současnosti na ulici Chaloupkova, včetně dílny, která sídlí v ulici Poděbradova. Projekt nepočítá s navyšováním úvazků. V rámci služeb však přibude více aktivit pro klienty díky větším prostorám na SAS a sociální rehabilitaci. Dojde ke zkvalitnění služeb.

TyfloCentrum Brno, o. p. s., pracovnice průvodcovské a předčitatelské služby, zmínila nedostatek pracovníků, je problém najít nové zaměstnance. Problémem může být i získat nové klienty. Př. zemřel klient a výkonnost služby najednou klesla o pětinu, protože klient využíval hodně služeb. Služba se překrývá s osobní asistencí a pečovatelskou službou, vzhledem k tomu, že poskytují služby všem cílovým skupinám a přebírají tak organizaci klienty, kterým by se mohla věnovat na odborné úrovni.

Koordinátor komunitního plánování reagoval, že tyto služby jsou přehlceny, takže určitě rády klienty předají.

TyfloCentrum Brno, o. p. s., pracovnice průvodcovské a předčitatelské služby. Nevidomí si své potřeby chtějí zajistit sami a na organizaci se obracejí až na jako poslední možnost. Problémem je taky nárazovost potřeb. Organizace nemůže garantovat kapacitu, situace je obtížná.

Koordinátor komunitního plánování se zeptal, zda služba musí odmítat klienty.

TyfloCentrum Brno, o. p. s., pracovnice průvodcovské a předčitatelské služby. Stává se, že klienti mají požadavek ve stejný čas a organizace není schopni ho pokrýt. Potom je naopak období, kdy není poptávka žádná. Problémem jsou také dlouhé přejezdy v rámci Brna, při nezapočítávání cesty není organizace schopna splnit výkonnost. Úvazky, které má organizace v síti (2,2 úv.) nejsou v současnosti reálně naplněny, je problém najít zaměstnance. Problémem je financování služby a malý podíl úhradové péče.

Koordinátor komunitního plánování reagoval, že OSP MMB průběžně apeluje na KrÚ JMK, aby akceptoval i přejezdy v rámci Brna. V současné době jsou akceptovány pouze přejezdy mezi jednotlivými ORP.

TyfloCentrum Brno, o. p. s., ředitelka. Průvodcovská a předčitatelská služba je na rozdíl od pečovatelské služby proaktivní. Pečovatelská služba klientovi nákup donese, průvodcovská služba s klientem na nákup zajde a pomůže mu. Klient je zde aktivnější. Stejně jako tlumočnické služby by měla být zařazena spíše do preventivních služeb, kde by byla i více využívána, protože by byla zadarmo.

TyfloCentrum Brno, o. p. s., pracovnice průvodcovské a předčitatelské služby. Služba rozvíjí samostatnost klientů. U některých klientů se to podařilo natolik, že službu přestali využívat. Služba stojí 120 Kč/hodinu, platba se počítá za každou minutu.

TyfloCentrum Brno, o. p. s., ředitelka, sdělila, že považuje za nespravedlivé stanovení nákladů na pracovníky v jednotlivých službách podle pravidel financování JMK.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Tyfloservis, o. p. s. Organizace poskytuje službu sociální rehabilitace, je zařazena do ministerské sítě B. Plánuje vybudování cvičné kuchyně a dále kurz instruktorů prostorové orientace.

LORM, z. s. Organizace s celostátní působností se zaměřením na hluchoslepé. Pokud kapacitně nezvládá obstarat klienty, odkazuje na TyfloCentrum nebo SONS.

ad 3. Závěr

Na závěr se **koordinátor komunitního plánování a vedoucí pracovní skupiny** se všemi účastníky rozloučili a poděkovali za účast a aktivní spolupráci.

Zapsala: P. Příbylová, R. Janík

Dne: 27. 2. 2019